

Vad händer sedan ?

Upplands Väsby
2001-11-18

I egenskap av kommuninnevånare framlägger jag denna skrivelse till Upplands Väsby kommunstyrelse angående det framtida nyttjandet av det landområde i kommunen som nedan benämns Runsahalvön. Grundorsaken till denna skrivelse är att inhämtande av sakinformation pågår inför upprättandet av en ny översiktsplan för kommunen. Bidragande har också varit den tidigare översiktsplanen som presenterades på 1980-talet i samband med Bo85-aktiviteterna, samt de diskussioner som förts i lokaltidningen vecka 42 om grönområden i Norrortskommunerna. Kommunstyrelsens uttalade intresse för att i demokratisk ordning erhålla förslag från kommuninnevånarna har också haft betydelse.

Kopia på detta dokument har för kännedom skickats till Länsstyrelsen och Världsnaturfonden WWFs program för jordbrukslandskapet.

Med Vänlig Hälsning

Hans Barring
Vaxmyrav. 31
194 46 Upplands Väsby

Angående framtida utnyttjande av friluftsområdet Runsahalvön, Upplands Väsby

1. Definition av det i skrivelsen använda namnet Runsalvön

Med Runsalvön avses det geografiska område inom en gränslinje dragen genom följande punkter och områden: Runbyskolan - Eds kyrka inklusive Edssjön med intilliggande naturområden - Ängsjö - Mälarstranden utmed Roparn, Skarven och Rosersbergsviken - Verkavägen söderut till järnvägen - Stora Väsby Barock Park - Runbyskolan. Se kartskiss, Bilaga 1.

2. Kontakter med organisationer och markägare

I samband med denna skrivelse har jag samtalat med ordföranden eller styrelserepresentanter för Väsby Orienteringsklubb, Väsby Ridklubb, Kanotklubben Glid, Väsby Båtklubb, Väsby Mountainbikeklubb, Friluftsförbundet och Upplands Väsby Scoutkår. Dessutom har jag varit i kontakt med företrädare för kommunen och markägare.

3. Runsalvöns natur och kultur

Runsahalvön utgör ett sammanhängande område med kulturpräglad Mälardalsnatur av omistligt värde. Här finns öppna åkermarker omgivna av skogspartier ofta av blandskogskaraktär. Av sjöarna utgör Oxundasjön en skogssjö omgiven av såväl branta beskogade berg som strandängar. Edssjön är en näringsrik sjö omgiven av jordbruksmark och vackra strandängar samt västerut höglänt skogsmark.

Trots närheten till tätortsbebyggelsen har Runsalvön bevarat sin karaktär. Här finns gott om fornminnen t.o.m. av riksintresse med anor långt ned i förhistorisk tid. Här finns även slott, herrgårdar, gårdar och torp i behåll.

Floran har beskrivits av Bo Mossberg m fl. Beträffande faunan inom området, kan bland de fyrfota djuren nämnas; älg, rådjur, grävling, skogshare och räv. Fågelfaunan uppvisar bl.a. ormvråk, duvhök, sparvhök, kattuggla, pärluggla, järpe och nötkråka.

4. Aktiviteterna

Runsahalvön med sin unika natur- och kulturmiljö av riksintresse utgör ett utomordentligt strövområde för kommunens innevånare och besökande gäster. Här kan stressade människor finna avkoppling och ro, vilket är mycket viktigt för livskvaliteten. Dessutom får den unga generationen och nyinflyttade här möjlighet att förstå ur vilken ursprunglig miljö vårt tätortssamhälle har vuxit fram. De uppskattade uteaktiviteterna som Runsalvön idag medger är en mycket viktig komponent inte minst för barn och ungdomar.

Anläggning av bostäder inom området, med allt vad det för med sig i form av vägutbyggnader och ökat trafiktryck, kommer även att innebära avstängning av stora delar av området. Därmed försvinner möjligheterna till nyttjande av områdets fina friluftsvärden för flertalet av kommunens innevånare. Såväl bostadsbyggande som nydragna vägar kommer att förändra

landskapsbilden, skogsmarken och den äldre bebyggelsen med tillhörande tomter och ängsmark inom Runsahalvön. Domäner som idag har ett begränsat slitage från allmänheten kommer att få ett ökat slitage.

5. Hemställan och förslag till åtgärder

Jag hemställer härmed att kommunstyrelsen vid upprättande av ny kommunal översiktsplan i denna ger Runsahalvön beteckningen ”Grönområde” alternativt ”Natur- och friluftsområde”.

I anslutning till ovanstående vore det önskvärt att del av Runsahalvön prioriterades vid nybildning, utökning och omläggning av naturreservat. Markägare ges skälig kompensation där kombinationer av bl a EU-medel, naturskyddsförrättning, naturvårdsavtal et c bör vara till gagn för markägare i ersättningsfrågan och vid inrättandet av ett angeläget områdesskydd för inom kommunen.

Delar skulle även kunna kvalificeras som Natura 2000 område. Härvid erhålles två fördelar: 1) Runsahalvön bevaras intakt inför framtiden. 2) Upplands Väsby får ett kulturobjekt som samtidigt som bevarandet av riksintresse ger bibehållen och utökad attraktivitet med allt vad detta innebär av goodwill för kommunen, dagens och framtidens invånare.

6. Sammanfattning

Om den värdefulla Runsahalvön genom kommunens försorg bevaras intakt inför framtiden, kommer detta att utgöra en stabil grundsten för långsiktig och trovärdig kommunpolitik vad gäller bevarande av den så kallade gröna och blå kilen in till Stockholm. Denna unika natur- och kulturmiljö som idag finns inpå den växande miljonstaden Stockholm måste absolut garanteras för framtida generationer invånare. Och för kommunens långsiktiga attraktivitet och status.

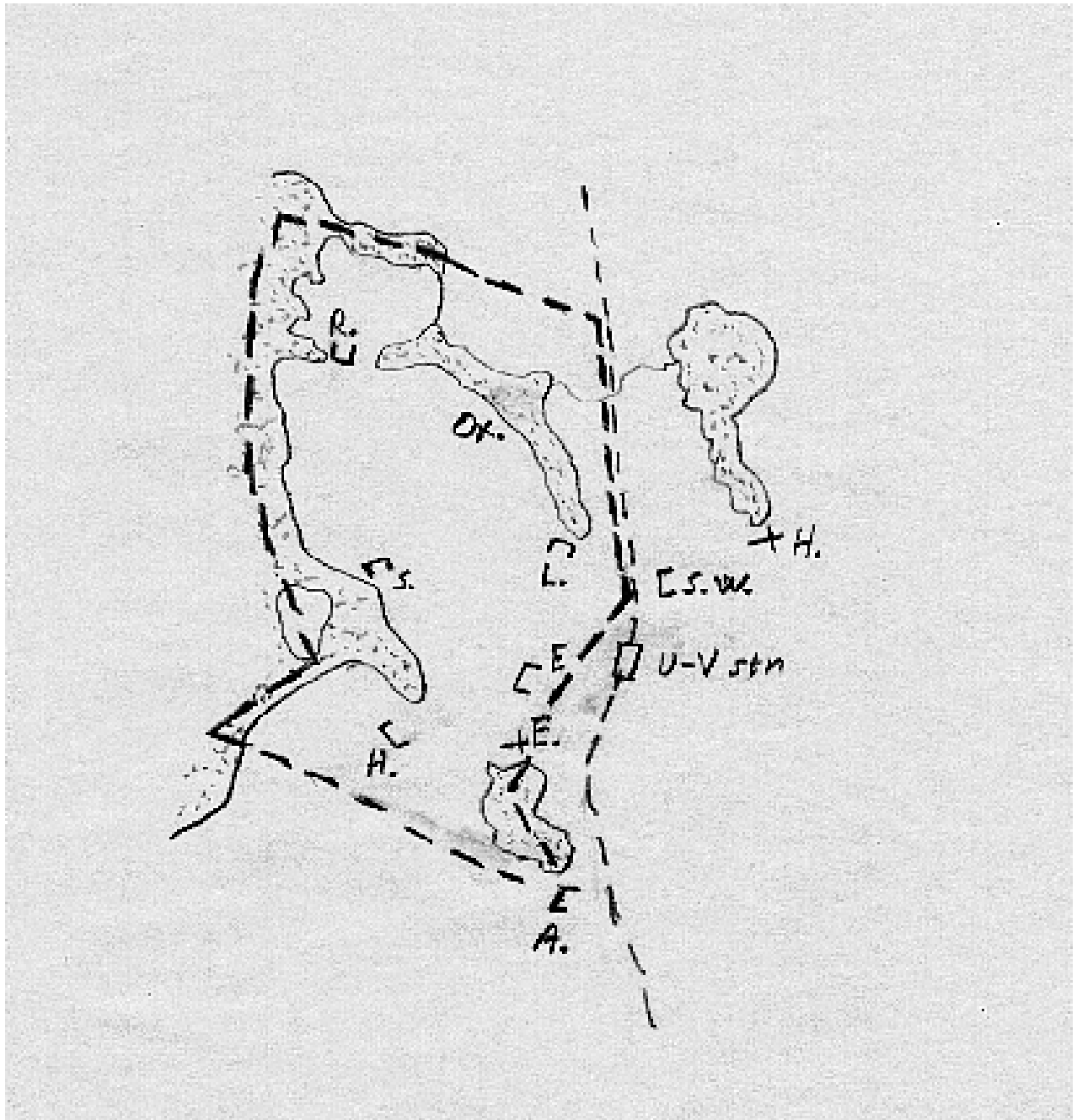
Upplands Väsby
2001-11-18

Hans Barring

Vad händer sedan?

Bilaga 1.

Området nedan anger den del av kommunen som i detta dokument benämns Runsahalvön.

Bilaga 2.

Nedan angivna punkter är förslag och betänkanden som bör beaktas inför en kommande översiktsplan. (Listan nedan har gått igenom och reviderats år 2009, HB anm)

Åtgärdat sedan 2001

- ✓ Konstruktion och drifttagning av sedimentationsdammar liksom kontrollprogram för lakvattnet från Vällstatippen ner till Edssjön. Idag är lakvattnet otjänligt.
- ✓ (Pågår) Återställa den förstörda horisontlinjen vid Vällstatippen.
- ✓ Ekologisk inventering av Runsahalvön.
- ✓ Runsahalvöns historia och olika kulturvärden bör behandlas ingående i en översiktsplan.
- ✓ Träd och grönska premieras inom hela kommunen.
- ✓ Att söka sig fram på cykel eller i lagom tempo med bil längs den charmigt slingrande Runsavägen är en kultur- och naturupplevelse. Sommarhalvåret måste hastighetssänkning till 30 km/h införas.

Kvarstår sedan 2001

Kulturmark

- 1) Zonen mellan Harvaviken och Edssjön, respektive mellan Oxundasjön och Mälaren är två historiska länkar och landskapet utgör mycket vackra entréer till Upplands Väsby tätort. Mest synbar är givetvis den förstnämnda med Eds kyrka och alléerna i bakgrund.
- 2) Möjlighet till produktion av naturbeteskött där befintliga ladugårdar rustas och stötts för ändamålet bör undersökas.
- 3) Undersöka förutsättningarna till mervärden i samband med utökade aktiviteter inom nya metoder för ekologiskt jordbruk.
- 4) Eftersom Runsa slott utgör en unik miljö borde det gå att stödja bevarande, kunskap och upprustning av hela detta kulturarv.
- 5) Det är positivt att flera av Runsahalvöns torp bebos och vårdas. Torpens funktion, placering i landskapet intill gamla bruksvägar och omgivningarnas ursprungliga utseende bör vårdas och stärkas.

Vattenvård

- 6) Plantage av högre växtlighet intill Väsbyån och mot Oxundasjön för att utöka naturlig mångfald och upptag av närsalter.
- 7) Filtrering av Väsbyån nere vid Lövsta, t.ex. genom uppspänd skumfilterrulle. Skumfilterprov för analys inom ramen för Oxundaåns vattenvårdsprojekt.

Naturvård

- 8) Skogsmarken kring Harva och Appelgrens Handelsträdgård har på sina håll stora naturvärden, mångfald och utgör ett mycket viktigt buffertområde, dvs. en zon som sprider ut människor och minskar slitaget inom hela Runsahalvön. Det är mycket folk som regelbundet vistas i detta område, vilket inte minst de otaliga och vältrampade stigarna bekräftar.
- 9) Delar av skogsmarken i Runsahalvön har tilltagande naturvärden p.g.a. av ett numera FSC klassat skogsbruk. Ytterligare FSC klassificering bör vara en strävan hos kommunen.
- 10) Med relativt enkla åtgärder går det att begränsa pågående utdikning och återskapa våtmarksområden inom speciellt avsedda skogszoner, t.ex. mellan Handelsträdgården och Kairo.
- 11) Utökning av det befintliga naturreservatet.

Buller

- 12) Minskning av trafikbullret. Vid en breddning av motorvägen till sexfilig från Glädjen mot Arlanda, måste kommunen ombesörja att kraftfulla åtgärder vidtages mot motorvägsbullret.

Friluftsliv

- 13) Runsahalvön visar inte minst ungdomar på trygghet, självkänsla och det viktiga mervärde som följer kunskapen om vår natur och att fritt kunna vistas i denna. En eventuell cykelväg utefter Runsavägen till Kairo behöver inte bli säkrare - eller ”upplevas” säkrare - än att cykla genom skogen till Kairo. Utveckla spårcentralen i Runby med klubbstuga.
- 14) Möjligheten till aktivitet för att få barn och ungdomar i Stockholm att lära sig mer om jordbrukets förutsättningar historiskt, idag och imorgon, t.ex. via befintligt naturskolan och naturinriktning på gymnasium. Våra kulturmarker och deras positiva funktioner för samhället och för ekosystemtjänster måste där framhållas.